

PICTURA CARE ȘI-A SALVAT PICTORUL

Note de lectură

Pe drumul Golgotei

Am în fața ochilor două cărți care, prin miezul cuvântului, adună pe albul hârtiei viața excepțională a unei artiste. Este vorba despre un interviu consemnat de jurnalistul Ioan Popa sub titlul *Să nu-ți pierzi niciodată speranța. Omagiu Silviei Maria Grigore la 90 de ani* (Ed. C2design, Brașov, 2004) și *Șiraguri de cuvinte! dedicate mamei mele* de Rodica Grigore (Ed. C2 design, Brașov, 2008).

Este știut faptul că nu e deloc la îndemână să aduni în cuvinte viața unui om. Par, ele cuvintele, neîncăpătoare, nepotrivite și până le așezi în ordinea lor firească, îți pare că n-ai izbutit decât să sugerezi, nu să întemeiezi. Poate din acest motiv Ioan Popa, gazetar de-o viață, a recurs la un gen publicistic dificil ca tehnică, dar cuprinzător ca expresie: interviul. Deci, cartea este un lung interviu în care artista plastică Silvia Maria Grigore, cu acea liniște olimpiadă, fără pasiuni sau risipiri dramatice, își privește viața cu o anume detașare de parcă ar fi fost vorba despre un șir epic pregătit pentru a deveni o cronică a vremurilor cuprinse între Primul Război Mondial și Revoluția din decembrie 1989 și dincolo de ea, pe un timp mai scurt.

Se petrece acum, în lumea noastră, un lucru care îndeobște ne scapă. Cu cât știința și tehnica ating noi vârfuri spre desăvârșire, cu atât mai mult semănăm între noi. Or, acest interviu vine să înlăture asemenea consecințe, invitându-ne să fim martorii unei vieți exemplare împotriva tuturor vicisitudinilor istorice.

Abilitatea jurnalistă a lui Ioan Popa izbutește să provoace dezvăluirea, în marginile existențiale, a unei vieți care a traversat, cu credința în fapta bună și frumoasă a omului, o istorie neprielnică, însângerată din când în când și de atâtea ori violentă. Ioan Popa formulează întrebarea cu grijă pentru detaliu incitant și o strecoară foșnitoare atunci când simte că dialogul a scăzut în intensitate. Sau atunci când interlocutoarea dă semn că se îndepărtează de șirul epic, provocată de amintiri, jurnalistul intervine cu precizări, cu comentarii sau completări care stimulează memoria. Periodic revine la structura tematică prin care demonstrează că acele calități umane care au făcut posibilă civilizația, sunt prezente și în ființa artistei care și-a bazat întreaga viață pe credință, pe onoare, pe speranță și mai ales pe multă iubire. Silvia Maria Grigore ne transmite că doar așa, pe Drumul Golgotei, ajungi a fi tu însuși. „A fi optimist, a fi încrezător că poți depăși orice moment limită, poți duce orice cruce, dacă ai voință”, este definiția speranței în mărturisirea artistei.

Viața sa, așa cum se cuprinde în această mărturisire cu valoare de document, este unică. Vine parcă dintr-o rarietate

de orizont istoric când pacea coborâse peste țară și oamenii săi, ca să treacă apoi spre acele vremuri când nu mai conta decât ființa înzestrată cu voință și iubire. Recursul la memorie trasează acest drum al inițierii, al purificării, al jertfei, Drumul Golgotei.

Timpul n-a avut deloc răbdare cu Silvia Maria Grigore. Ai impresia că istoria își pusese în cap să ștergă din viață tot ceea ce era nobil. Împotriva acestei istorii se încrâncenase artista și familia ei. În parte, fiecare membru al familiei a fost un erou, adică a moștenit calitățile strămoșești care au definit viața românească de-a lungul mileniilor. Iar cea care a urmat cu tărie, cu statornicie acest traseu a fost arta care și-a salvat autorul!

Dialogul culorilor într-o armonie

Cea de-a doua carte este, mai bine zis, un album. Fiica artistei, Rodica Grigore, a adunat tot ceea ce s-a scris despre mama sa, alternând cuvântul cu reproduceri după tablouri. Se înfiripă astfel profilul artistic al Silviei Maria Grigore care, rar lucru, se armonizează cu cel uman. Poate că aici trebuie să căutăm esența artei sale pe care au intuit-o toți scriitorii care au dăruit cuvintele lor artistei. Practic aproape toți mânătorii de condei din Brașov au zăbovit o clipă în fața tablourilor artistei, lăsându-se vrăjiți de acest dialog al culorilor care determină armonia și echilibrul explicit al picturilor. Ba mai mult, poezii au fost cei care au avut prima reacție. Ca într-un album din veacul trecut, Vasile Copilu-Cheatră, Gheorghe Pășescu, Adrian Munteanu, Mircea Noaghiu, Maria Cati, Ioan Suci, Laurențiu Ciprian Tudor, Mihaela Ionașcu, Mardare Mateescu, Ioan Gliga, Lazăr Mihalache, Georgeta Țîrnică-Iordan, Constantin Voiculescu, Rodica Grigore au închinat cuvânt de încântare în fața armoniei din pictura Silviei Maria Grigore. Cum tot așa, într-o altă secțiune a albumului, sunt reproduse fragmente din cronicile plastice semnate de Nicolae Daicu, Ion Popescu Topolog, Ermil Rădulescu, Dinu Vasiu, Ion Itu, Vasile Geonea, Ioan Popa, Dan Tărchilă, Adrian Munteanu, Vasile Copilu-Cheatră, Titus Hasdeu, Petru Istrate, Veronica Bodea Tatulea, Alexandru Deșliu, Valentin Muscă, Mircea Noaghiu, Monica Andriesei.

Nu pot, prin urmare, să ocolesc întrebarea: De ce au simțit nevoia acești artiști la rândul lor să-și fixeze în memoria timpului impresiile?

Arta Silviei Maria Grigore pornește de la cel mai simplu adevăr al universului: armonia și echilibrul naturii pe care o consideră cea mai mare producătoare de frumuseți. Încă din anii '80 ai secolului trecut, trecând prin sala de expoziții din str. Bălcescu, împreună cu neuitatul prieten și om de cultură

Ermil Rădulescu, mi-am dat cu părerea provocat tocmai de Ermil care avea obiceiul ca înainte de a scrie despre un artist,

să-și verifice ideile și impresiile prin prietenii săi. Nu cred că am greșit prea mult fiindcă nu-mi aduc aminte ca Ermil Rădulescu să fi recurs la ironiile lui ucigătoare.

Fie că pictează flori, peisaje sau naturi statice, Silvia Maria Grigore o face cu aceeași delicatețe și aceeași infinită înțelegere a detaliului. Vigoarea desenului se împlinește în armonia culorilor pe care le reproduce ca într-un concert sau în arii voluptuoase. Creația naturii este filosofia acestor lucrări plastice. Natura cu savantele ei combinații pe care omul de foarte multe ori nici nu le intuiește și le descoperă apoi ca un exercițiu de admirație, cum ar fi spus Cioran. Această legătură internă a funcționat impecabil în arta Silviei Maria Grigore. Dacă în compozițiile florale există o anume liniște și seninătate, o împăcare cu lumea și cu sine, peisajele sunt tulburate de zvâcniri dureroase. Cum este acest „Pom singuratic” din 2004 de pe un țărm de mare cu orizontul departe, ca în primul plan să vedem tulpina retezată a altui pom. Sau acei Munți Bucegi peste care sângele soarelui curge dintr-un cer la fel de însângerat. În „Natură statică” este, în schimb, urmat volumul cu atenție de bijutier. Contrastul culorilor, așșderea, pare o stăruință accentuată. Dar florile au fost întotdeauna centrul creației sale. Nu întâmplător, cum am văzut. Fiindcă aici, în grația unei petale, Silvia Maria Grigore a găsit sursa de energie și frumusețe care îmbie la promovarea speranței ce i-a călăuzit viața. De multe ori ai senzația că artista se ia la înțrecere cu natura pe care o înțelege în profunda ei măreție. Nimic mai potrivit firii acestei artiste decât florile! Au fost cele cu care a trecut prin timp. Adevărul e că tocmai aceste picturi au salvat viața artistei fiindcă i-a furnizat mereu energia și voința de-a înfrânge istoria.